

СПАСИТЕЛЕН ЦЕНТЪР ЗА ДИВИ ЖИВОТНИ

Стара Загора 6006, П.К. 27 (ул. Българско възрождане №19); Тел./Факс: 042607741
e-mail: wrbc@greenbalkans.org; www.greenbalkans-wrbc.org

Центърът е част от Федерация на природозащитни сдружения „ЗЕЛЕНИ БАЛКАНИ“

КАКВО ДА НАПРАВИМ, КОГАТО НАМЕРИМ **БЕДСТВАЩО** ЖИВОТНО?

Преди да предприемете действия, трябва да знаете следното:

В зависимост от това на какво животно сте попаднали, вариантите да потърсите помощ и/или съвет са няколко, предвид какъв е вида, който сте намерили:

- Защитен вид
- Ловен обект
- Селскостопански животни
- Кучета, котки

Ако се касае за ЗАЩИТЕНИ ВИДОВЕ, включени в Приложение № 3 и 4 на Закона за биологичното разнообразие:

В тези случаи трябва да се свържете със съответната Регионална инспекция по околната среда и водите (РИОСВ), на територията на която се намирате, като за посредник може да използвате телефон 112. Експерти от РИОСВ преценяват състоянието на животното. В случай, че може да оцелее без намеса, то се оставя на място, в противен се насочва за лечение и отглеждане към спасителен център.

За съвет или помощ можете да се обръщате и към:

Спасителен център за диви животни на “Зелени Балкани”, гр. Стара Загора:

За контакт: 042 607741, 0886 570 053, 0885 228 486, 0896 662 726

e-mail: wrbc@greenbalkans.org

Фондация Гея Челония (при намиране на костенурки)

0886913916 Иво Иванчев

e-mail: sofzooed@abv.bg

Ако се касае за **ЛОВНИ ОБЕКТИ**:

Компетентен орган: Регионалната дирекция по горите (РДГ) или Държавното горско стопанство (ДГС) на територията, на която се намирате.

BULGARIAN-SWISS COOPERATION PROGRAMME
БЪЛГАРО-ШВЕЙЦАРСКА ПРОГРАМА ЗА СЪТРУДНИЧЕСТВО

Ако се касае за СЕЛСКОСТОПАНСКИ ЖИВОТНИ:

Компетентен орган: Областната дирекция по безопасност на храните (ОДБХ), на чиято територия се намирате.

Ако се касае за КУЧЕ ИЛИ КОТКА:

Можете да потърсите общинския кучкарник, общината или неправителствени организации в региона, чиято дейност е насочена към тези животни.

Зелените телефони на тези институции бихте могли да получите от операторите на телефон 112.

СЛУЧАИ, В КОИТО НЯМА НУЖДА ИЛИ Е ОПАСНА НАМЕСАТА НА ЧОВЕК:

Преди да предприемете действие, моля да се уверите дали животното, което сте намерили, действително е **бедстващо** т. е. има видими физически увреждания или се намира в условия, застрашаващи живота му.

При много от случаите на намерени животни в градска среда, за които се търси съдействие от съответната компетентна институция, можете сами да се погрижите без да е нужно да търсите друга помощ. Разбира се е добре да потърсите второ мнение, в лицето на РИОСВ или Спасителния център за диви животни на Зелени Балкани.

Грижата за пострадали животни е въпрос и на етичното отношение към животните, не само от хората в сферата на природозащитата.

1. Как да постъпим, когато намерим млада птица?

Не винаги, когато намерите млада птица извън гнездото ѝ означава, че тя е бедстваща. След излюпване на пиленцата започва продължителен период на отглеждането им.

При птиците се наблюдават два типа на поколение:

- *При първия тип* (пойни птици - Кос, Синигери, Зеленика, Щиглец) пиленцата се излюпват голи и безпомощни. Те не могат да набавят сами храната си и до напускане на гнездото за осигуряването ѝ разчитат изцяло на своите родители;
- *Вторият тип* новоизлюпени (вранови - Гарван, Сокерица, Сива врана, Сврака, Чавка, Посевна врана, и сови - Горска ушата сова, Чухал, Бухал, Забулена сова) са от видове, при които малките рано напускат гнездото, а възрастните ги хранят на отклоните на дървото.

Когато става въпрос за спасяване на бебета птици, на първо място трябва да имате предвид, че не всеки случай касае бедстващ вид. Позвънете на съответния компетентен орган за съвет преди да предприемете каквото и да било, освен ако не се изисква спешна реакция.

Ако намерите:

BULGARIAN-SWISS COOPERATION PROGRAMME
БЪЛГАРО-ШВЕЙЦАРСКА ПРОГРАМА ЗА СЪТРУДНИЧЕСТВО

- малко на **пойна птица** (кос, синигери, зеленика, щиглец) - потърсете гнездото в клоните на най-близкото дърво, храст или по околните постройки. Ако го откриете и то е достъпно за вас, върнете малкото в него.
- млада **вранова птица** (гарван, сокерица, сива врана, сврака, чавка, посевна врана, сойка), както и **млада сова** (горска ушата сова, чухал, бухал, забулена сова, др.) паднала **на земята** качете я на висок клон на някое близко дърво, в района в който сте я намерили.
- млада **лястовица**, паднала от гнездото – намерете **което и да е достъпно за вас гнездо на лястовичка от същия вид** и поставете малкото/ите там.
- **бързолет**, включително и възрастен – ако птицата е без видими наранявания вдигнете я и я поставете на вертикална повърхност, или леко я подхвърлете във въздуха няколко пъти. *(Причината птицата да не може да излети от земята са късите и крака и разположението на крилете. Тъй като тези птици са скални видове, то те прекарват голяма част от времето си в летене, или кацат на отвесни повърхности, от където се отблъсват лесно.)*
- **прилеп** на земята – ако е през деня – приберете прилепа на тихо и тъмно място, най-добре в кутия. Освободете го привечер, като го оставите високо, на вертикална повърхност – тераса, друга сграда. *(Прилепите, също като бързолетите, са скални видове, и не могат да излитат от хоризонтални повърхности).*
- малко на **щъркел** в пухово оперение, вероятно то е избутано от другите щъркелчета. В случай, че гнездото е на електрически стълб, потърсете помощ от местното електроразпределително дружество чрез кмета на населеното място, за да бъде върнато обратно в гнездото при родителите му. *(За полуоперените пораснали малки това не важи, тъй като е възможно останалите да паднат от гнездото, от стреса при подхождането ви към гнездото).*
- Щъркели през зимата - често една или няколко птици остават за по-дълго в България на места, където има достатъчно храна – обикновено край реки и язовири. Ако едно място е с достатъчни запаси от храна, е възможно птиците да се задържат по-дълго там, а понякога и цялата зима.

2. Как да постъпим, ако намерим малко на бозайник?

В случаите, когато малките позволяват да бъдат хванати, най-често те са още съвсем невръстни, а често дори още слепи. Ако намерите гнездото или хралупата, от където е изпаднало малкото най-добре опитайте да го върнете обратно.

Ако е достатъчно голямо, но все пак го хванете, поставете го на безопасно място.

Ако намерите малко **диво зайче, сърне или лисиче** в полето или гората **НЕ ГО ВЗИМАЙТЕ**, то не е изоставено. Това е обичайно поведение за тези видове животни. Малките стоят спотаени, докато родителите търсят храна.

3. Как да постъпим, ако намерим сухоземна костенурка?

Ако е намерена на път или друго оживено място, преместете я на безопасно разстояние от него, в посоката в която се е насочила, и я оставете там. Сухоземните костенурки са защитен вид и не бива да се отглеждат като домашни любимци.

BULGARIAN-SWISS COOPERATION PROGRAMME
БЪЛГАРО-ШВЕЙЦАРСКА ПРОГРАМА ЗА СЪТРУДНИЧЕСТВО

Малките и новоизлюпените костенурки са също толкова способни да оцеляват сами, колкото и възрастните независимо, че ни изглеждат по-уязвими. Като правило – не взимайте костенурка ако не сте абсолютно сигурни, че тя е в беда – видимо наранена, намерена в населено място или частна собственост. Ако е на лице подобна ситуация – сигнализирайте на компетентните органи.

При намиране на яйца – поставете ги в подходяща по размер кутийка, в малко пръст от мястото в което са намерени. В никакъв случай не трябва да ги въртите или обръщате, те трябва да запазят позицията си.

В СЛУЧАИТЕ, КОГАТО СЕ НАЛОЖИ ДА СЕ ПРИБЕРЕ РАНЕНО ДИВО ЖИВОТНО:

1. **На първо място следете за собствената си безопасност** – винаги носете ръкавици, или подръчни материали, с които да се предпазите.
2. Приберете животното на тихо и спокойно място в картонена кутия, предварително постлана с вестници, стари парцали или трева и с достатъчно възможност за достъп на въздух.
3. Ако е животното е още голо (без козина или пух) поставете в кутията малка бутилка с гореща вода, но увита в парче плат, така че малкото да няма пряк допир с нея и да се изгори. Така ще имитирате топлината на майчиното тяло. Сменяйте бутилката периодично, като внимавате да не затисне малкото и незабавно сигнализирайте компетентните органи.

ВНИМАНИЕ!! ЖЕЛАТЕЛНО Е ПРЕДИ ДА ПРЕДПРИЕТЕ КАКВОТО И ДА Е ДА СЕ КОНСУЛТИРАТЕ С КОМПЕТЕНТНИТЕ ОРГАНИ!!!

BULGARIAN-SWISS COOPERATION PROGRAMME
БЪЛГАРО-ШВЕЙЦАРСКА ПРОГРАМА ЗА СЪТРУДНИЧЕСТВО

